

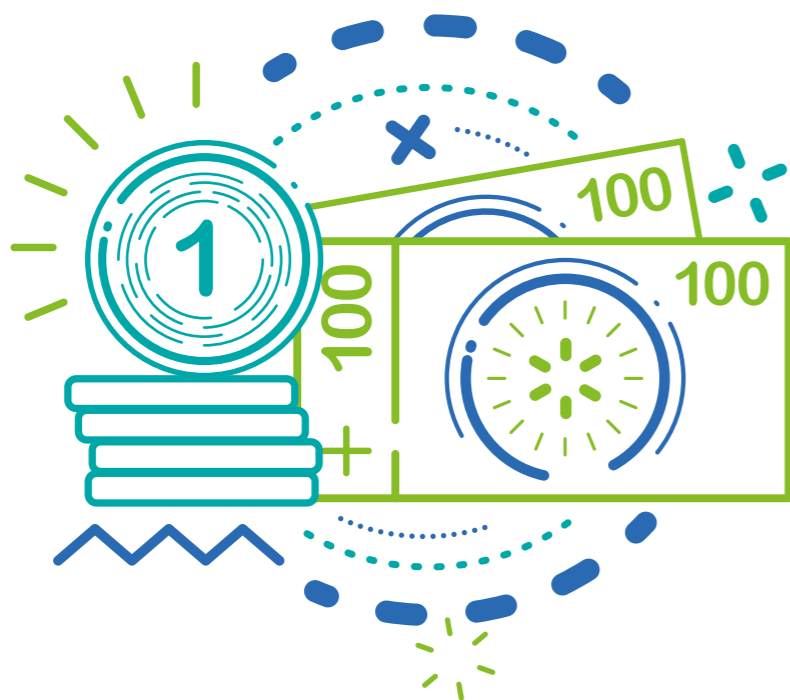
NARODOWY
BANK POLSKI

Edukacja NBP

www.nbp.pl/edukacja

Zabezpieczenia polskich banknotów

➤ NBP jako jedyny emitent złotego	4
➤ Produkcja banknotów	4
➤ Banknoty w powszechnym obiegu	5
➤ Podstawowe zasady rozpoznawania autentyczności banknotów	6
➤ Metody weryfikacji autentyczności banknotów	7
➤ Banknoty powszechnego obiegu sprzed modernizacji	10
➤ Banknoty powszechnego obiegu po modernizacji	11
➤ Banknot o nominale 10 złotych	12
➤ Banknot o nominale 20 złotych	18
➤ Banknot o nominale 50 złotych	24
➤ Banknot o nominale 100 złotych	30
➤ Banknot o nominale 200 złotych	36
➤ Banknot o nominale 500 złotych	43

NBP jako jedyny emitent złotego

Narodowy Bank Polski jest centralnym bankiem państwa odpowiadającym za politykę pieniężną i stabilność cen. Jego funkcje określają Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej i ustawa o NBP. NBP ma wyłączne prawo do emisji, czyli wprowadzania do obiegu polskich znaków pieniężnych. W Polsce znakami pieniężnymi są banknoty i monety, których nominał wyrażany jest w złotych i groszach.

Narodowy Bank Polski:

- analizuje i prognozuje wartość pieniądza gotówkowego przewidywaną w obiegu w określonym okresie,
- dba o zapewnienie odpowiedniej podaży pieniądza w stosunku do potrzeb rynku,
- określa wielkość emisji poszczególnych banknotów i monet,
- zleca produkcję: banknotów – Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A., a monet – Mennicy Polskiej S.A.

Produkcja banknotów

Polskie banknoty produkowane są przez Polską Wytwornię Papierów Wartościowych S.A. Cały proces produkcji objęty jest tajemnicą, nawet takie informacje, jak odcień użytej farby czy jej producent. Podstawą produkcji jest specjalny papier z nitką zabezpieczającą i znakiem wodnym. Papier stosowany w polskich banknotach nie jest celulozowy, lecz bawełniany. Produkcja banknotu jest bardzo złożonym procesem i składa się z wielu etapów.

Banknoty w powszechnym obiegu

Będąca obecnie w powszechnym obiegu seria banknotów „Władcy polscy” autorstwa wybitnego polskiego artysty grafika Andrzeja Heidricha została wprowadzona w 1995 roku.

Obecnie mamy w obiegu dwie emisje banknotów tej serii. Zmodernizowane banknoty o nominałach od 10 zł do 200 zł, które były stopniowo wprowadzane do obiegu od 2014 r. do 2016 r. Banknoty zmodernizowane mają taki sam rozmiar (odpowiednio do wielkości nominału sprzed modernizacji), papier, zasadniczą kolorystykę oraz wzór, jak banknoty wprowadzone do obiegu w 1995 r. Różnice widoczne gołym okiem są niewielkie. Nowe banknoty są przede wszystkim jaśniejsze, ponieważ nie mają zadrukowanego pola znaku wodnego. Duże zmiany zaszły jednak w zabezpieczeniach zmodernizowanych banknotów. Odślonięte zostało pole znaku wodnego, łatwiejszy do weryfikacji stał się znak recto-verso, a na banknotach 10 zł, 20 zł, 200 zł i 500 zł zastosowano farbę opalizującą. Wszystkie te zmiany miały na celu wzmocnienie ochrony znaków pieniężnych przed fałszowaniem.

Banknoty powszechnego obiegu różnią się nie tylko projektem graficznym i kolorystyką, lecz także rozmiarem. Banknot o nominale 500 zł jest większy od banknotu o nominale 10 zł o 25%.

Podstawowe zasady rozpoznawania autentyczności banknotów

- Zapoznaj się z zabezpieczeniami autentycznych banknotów.
- Zawsze sprawdzaj otrzymywane banknoty.
- Przy ocenie autentyczności banknotu korzystaj z 4 prostych kroków: dotknij, popatrz, przechyl i sprawdź.
- Sprawdzaj kilka zabezpieczeń.
- Zachowaj ostrożność, jeśli banknot jest uszkodzony lub zniszczony.
- W razie wątpliwości porównaj go z innym banknotem, co do którego masz pewność, że jest autentyczny
- W razie potrzeby udaj się do najbliższego banku, by sprawdzić autentyczność banknotu.
- Pamiętaj, aby nie wprowadzać fałszywych znaków pieniężnych do obiegu.
- Dodatkowych informacji szukaj na stronie internetowej, również jeśli nie wiesz, co zrobić, gdy trafisz na fałszywy banknot: nbp.pl/banknoty-i-monety/zabezpieczenia/.

Gdy podejrzewasz, że banknot jest fałszywy:

- nie wprowadzaj go do obiegu – ta czynność podlega karze,
- zgłoś się do najbliższej jednostki policji lub do banku w celu sprawdzenia autentyczności banknotu. Fałszywe banknoty są zatrzymywane bez prawa do zwrotu ich równowartości.

Metody weryfikacji autentyczności banknotów

DOTKNIJ powierzchni banknotu.

Banknoty nie są idealnie płaskie. Do ich produkcji wykorzystywany jest druk stalorytniczny, który daje efekt wypukłości, wyczuwalny opuszkami palców

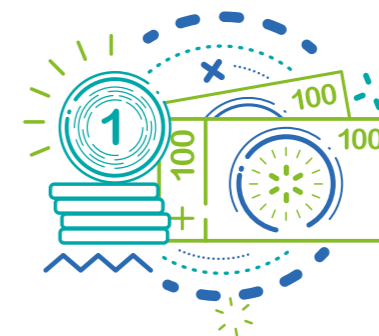

POPATRZ na banknot pod światło.

W ten sposób można zobaczyć **znak wodny** przedstawiający w świetle przechodzącym portret władcy oraz na banknotach zmodernizowanych cyfrowe oznaczenie nominału. Znak wodny powstaje w czasie produkcji papieru i jest rezultatem różnicy w gęstości masy papierniczej, nie jest zatem ani nadrukowany, ani wytłoczony.

W strukturze papieru umieszczona jest **nitka zabezpieczająca**. Podczas oglądania pod światło widoczna jest jako pionowa, ciemna linia z cyfrowym oznaczeniem nominału oraz skrótem „ZŁ”.

W prawym, górnym rogu przedniej strony każdego banknotu za portretem władcy znajduje się owalne pole, na którym widać fragmenty rysunku. Na odwrotnej stronie banknotu, w tym samym miejscu znajduje się taki sam owal z innym fragmentem. Elementy graficzne znajdujące się na obu stronach banknotu oglądane pod światło uzupełniają się i tworzą pełny obraz. Dla wszystkich nominałów jest to korona w owalu. To zabezpieczenie nazywa się „recto-verso”.

PRZECHYL i spójrz na banknot pod różnymi kątami.

Wszystkie banknoty, poza zmodernizowanym banknotem 200 zł, posiadają zabezpieczenie zwane „**efektem kątowym**”. Widać je w prawym, dolnym rogu przedniej strony na wszystkich nominałach, a na nominale 500 zł znajduje się w innym miejscu banknotu.

Na banknotach o nominałach 10 i 20 zł, a także 200 i 500 zł znajdują się elementy wydrukowane **farbą opalizującą**. Podczas analizy banknotu pod różnymi kątami, elementy te powinny być na przemian widoczne lub prawie niedostrzegalne. Zabezpieczenie nie występuje na banknotach sprzed modernizacji.

W banknotach o nominałach 50 zł, 100 zł, 200 zł i 500 zł przy zmianie kąta patrzenia wybrane elementy szaty graficznej płynnie zmieniają barwę. Elementy te zostały wydrukowane **farbą zmienną optycznie**.

Banknoty zmodernizowany 200 zł i o nominale 500 zł zostały dodatkowo wzbogacone **nitką zabezpieczającą (okienkową)**.

Na banknocie o nominale 100 zł sprzed modernizacji w celu zabezpieczenia banknotu stosowana była **złota folia metaliczna**.

Na przedniej stronie banknotów o nominałach 10 zł, 20 zł, 50 zł, 100 zł i 200 zł sprzed modernizacji znajdują się elementy wydrukowane **farbą metalizowaną**, której metaliczny połysk widoczny jest przy poruszaniu banknotem.

Zabezpieczeniem banknotu o nominale 200 zł sprzed modernizacji jest zastosowanie **hologramu**, który zmienia barwę i obraz w zależności od kąta patrzenia. Zmodernizowany banknot o tym nominale zawiera natomiast wydrukowane **farbą w kolorze złotym** cyfrowe oznaczenie nominału „200” oraz ozdobny wzór pod nominałem.

SPRAWDŹ wykorzystując lupę lub lampę UV.

Jeżeli dysponujemy lupą, możemy jej użyć do bliższego przyjrzenia się banknotom. Na przedniej i odwrotnej stronie każdego banknotu umieszczone są mikrodruki, czyli drobne napisy wykonane z dużą precyzją techniką druku stalorytniczego lub offsetowego, które powinny być wyraźne i czytelne w powiększeniu.

Niektóre elementy stają się widoczne przy oglądaniu banknotów w ultrafiolecie. Lampa emitująca światło ultrafioletowe pomoże sprawdzić, czy banknot posiada elementy graficzne, które stają się widoczne w świetle UV. Są to **zabezpieczenia utajone**. Zabezpieczenia te znajdują się na każdym banknocie. Elementy, które zawsze, bez względu na nominał, widoczne są w świetle UV to: kwadrat z wartością nominalną oraz numeracja..

Banknoty powszechnego obiegu sprzed modernizacji

Banknoty powszechnego obiegu po modernizacji

Banknot o nominale 10 złotych

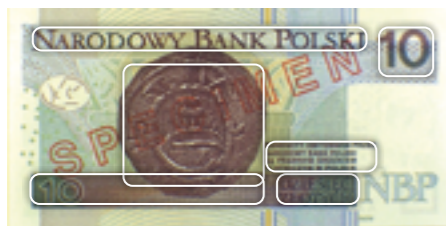
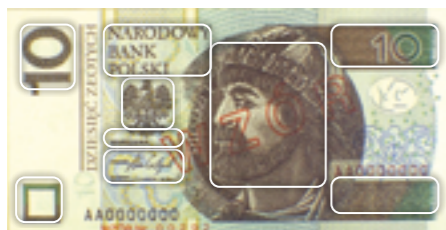
POPATRZ

Na stronie przedniej banknotu widnieje portret księcia Mieszka I. Z jego lewej strony przedstawiono dwie rozety inspirowane wzorem z posadzki katedry gnieźnieńskiej, z prawej – roślinny motyw spotykany na romańskich naczyniach liturgicznych. Na odwrotnej stronie umieszczono srebrny denar z wizerunkiem kopuły kaplicy lub wyobrażeniem korony z krzyżykiem. Po obu stronach denara znajdują się stylizowane kolumny romańskie z opactwa benedyktynów w Tyńcu.

DOTKNIJ

Elementy wyczuwalne w dotyku

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Portret władcy.
- ▶ Podpisy Prezesa oraz Głównego Skarbnika NBP.
- ▶ Godło Rzeczypospolitej Polskiej.
- ▶ Napis „WARSZAWA” i data emisji.
- ▶ Oznaczenie dla niewidomych (pomniejszone w banknocie zmodernizowanym).
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Górny i dolny pas z prawej strony portretu.

Dodatkowo na banknocie sprzed modernizacji w dotyku wyczuwalne jest słowne oznaczenie nominału.

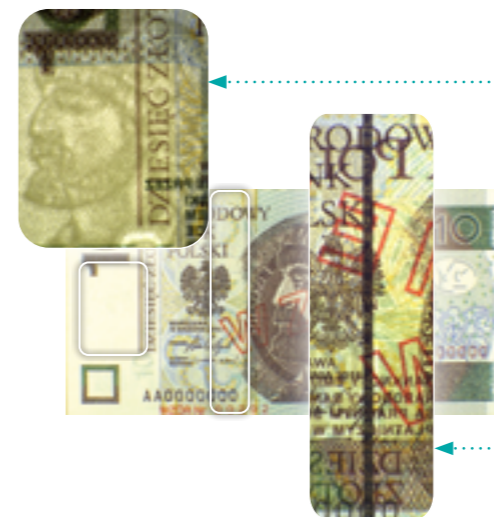
Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Główny element szaty graficznej.
- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Klauzula prawna.
- ▶ Pas u dołu banknotu.

Znak wodny

Banknot zmodernizowany

- ▶ Pole znaku wodnego nie jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Jednotonowy jasny (filigran) – cyfrowe oznaczenie nominału „10”.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Pole znaku wodnego jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Nie ma filigranu.

Nitka zabezpieczająca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Nitka zabezpieczająca z mikrotekstem zawiera cyfrowe oznaczenie nominału „10” i skrót „Zł”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.
- ▶ Krój liter mikrotekstu został zmodyfikowany.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Nitka zabezpieczająca z mikrotekstem zawiera cyfrowe oznaczenie nominału „10” i skrót „Zł”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.

Recto-Verso

Banknot zmodernizowany

- ▶ Elementy szaty graficznej oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz – koronę w owalu.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Korony w owalach otoczone nominałami na obu stronach banknotu oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz.

Efekt kątowy

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Na stronie przedniej w zależności od kąta patrzenia cyfrowe oznaczenie nominału „10” zmienia się z jasnego na ciemne.

Farba opalizująca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Pas w kolorze turkusowym z cyfrowym oznaczeniem nominału „10” oraz skrótem „ZŁ”.

Na bankocie sprzed modernizacji zabezpieczenie nie występuje.

Farba metalizowana

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Farba metalizowana umieszczona jest na stronie przedniej w tle: godła i napisu „NARODOWY BANK POLSKI”, napisu „WARSZAWA” i daty emisji, podpisów Prezesa i Głównego Skarbnika NBP.

Na bankocie zmodernizowanym farba metalizowana nie występuje.

SPRAWDŹ

Mikrodruki

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI” (mniejszą czcionką).

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI”.

SPRAWDŹ

Zabezpieczenia utajone

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „10” i skrótem „ZŁ”.
- ▶ Położony z prawej strony portretu.
- ▶ Numeracja banknotu z prawej strony portretu.
- ▶ Fragmenty szaty graficznej w tle godła i napisu „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Zabezpieczenie nie zostało zmodernizowane.
- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „10” i skrótem „ZŁ” położony w lewym górnym rogu banknotu.
- ▶ Numeracja banknotu z prawej strony portretu.
- ▶ Elementy wydrukowane farbą metalizowaną.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Banknot o nominale 20 złotych

Na banknocie o nominale 20 złotych widnieje portret króla Bolesława I Chrobrego. Z jego lewej strony znajduje się portal romański, zaś z prawej korona młodego dębu z Drzwi Gnieźnieńskich ze sceny wystawienia zwłok św. Wojciecha.

Stronę odwrotną zdobi srebrny denar Bolesława I Chrobrego z sylwetką ptaka i napisem PRINCES POLONIE. Z lewej strony umieszczono wizerunek rotundy św. Mikołaja w Cieszynie, a z prawej – lwa rozpiętego na wici roślinnej z obramowania Drzwi Gnieźnieńskich.

DOTKNIJ

Elementy wyczuwalne w dotyku

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Portret władcy.
- ▶ Podpisy Prezesa oraz Głównego Skarbnika NBP.
- ▶ Godło Rzeczypospolitej Polskiej.
- ▶ Napis „WARSZAWA” i data emisji.
- ▶ Oznaczenie dla niewidomych (pomniejszone w banknocie zmodernizowanym).
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Górny i dolny pas z prawej strony portretu.

Dodatkowo na banknocie sprzed modernizacji w dotyku wyczuwalne jest słowne oznaczenie nominału.

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Główny element szaty graficznej.
- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Klauzula prawna.
- ▶ Pas u dołu banknotu.

Znak wodny

Banknot zmodernizowany

- ▶ Pole znaku wodnego nie jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Jednotonowy jasny (filigran) – cyfrowe oznaczenie nominału „20”.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Pole znaku wodnego jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Nie ma filigranu.

Nitka zabezpieczająca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Nitka zabezpieczająca z mikrotekstem zawiera cyfrowe oznaczenie nominału „20” i skrót „ZŁ”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.
- ▶ Krój liter mikrotekstu został zmodyfikowany.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Nitka zabezpieczająca z mikrotekstem zawiera cyfrowe oznaczenie nominału „20” i skrót „ZŁ”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.

Recto-Verso

Banknot zmodernizowany

- ▶ Elementy szaty graficznej oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz – koronę w owalu.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Korony w owalach otoczone nominałami na obu stronach banknotu, oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz.

Efekt kątowy

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Na stronie przedniej w zależności od kąta patrzenia cyfrowe oznaczenie nominału „20” zmienia się z jasnego na ciemne.

Farba opalizująca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Pas opalizujący w kolorze liliowym połyskuje i w zależności od kąta patrzenia jest widoczny lub prawie niedostrzegalny.
- ▶ Widać na nim cyfrowe oznaczenie nominału „20” oraz skrót „Zł”.

Na banknocie sprzed modernizacji pas opalizujący nie występuje.

Farba metalizowana

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Farba metalizowana umieszczona jest na stronie przedniej w tle: godła i napisu „NARODOWY BANK POLSKI”.

Farby metalizowanej nie zastosowano w banknocie zmodernizowanym.

SPRAWDŹ

Mikrodruki

Banknot zmodernizowany

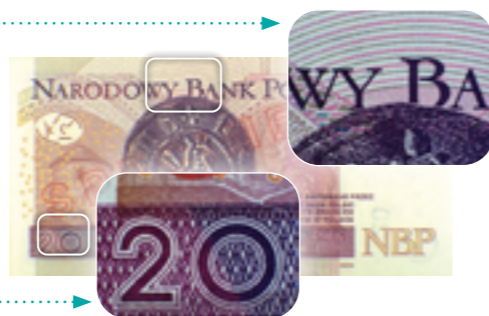
Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI” (mniejszą czcionką).

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI”.

SPRAWDŹ

Zabezpieczenia utajone

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „20” i skrótem „ZŁ” położony z prawej strony portretu.
- ▶ Numeracja banknotu z prawej strony portretu.
- ▶ Fragmenty szaty graficznej w tle: godła i napisu „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Zabezpieczenie nie zostało zmodernizowane.
- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „20” i skrótem „ZŁ” położony w lewym górnym rogu banknotu.
- ▶ Numeracja banknotu.
- ▶ Elementy wydrukowane farbą metalizowaną.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

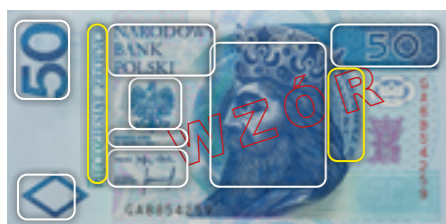
Banknot o nominale 50 złotych

Banknot o nominale 50 złotych zdobi portret króla Kazimierza III Wielkiego. Z jego prawej strony widnieje ukoronowana litera „K” z monogramu królewskiego z drzwi katedry na Wawelu, a w tle ornament gotycki.

Odwrotną stronę zdobi Orzeł Biały z pieczęcią króla Kazimierza III Wielkiego, a poniżej widać berło i jabłko – insygnia królewskie. W tle widnieje panorama Krakowa i Kazimierza z drzeworytu Hartmanna Schedla, podróżnika niemieckiego z końca XV wieku.

DOTKNIJ

Elementy wyczuwalne w dotyku

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Portret władcy.
- ▶ Podpisy Prezesa oraz Głównego Skarbnika NBP.
- ▶ Godło Rzeczypospolitej Polskiej.
- ▶ Napis „WARSZAWA” i data emisji.
- ▶ Oznaczenie dla niewidomych (pomniejszone w banknocie zmodernizowanym).
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Górny pas z prawej strony portretu.

Dodatkowo na banknocie sprzed modernizacji

- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Ozdobny element z prawej strony portretu.

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Główny element szaty graficznej.
- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Klauzula prawna.
- ▶ Pas u dołu banknotu.

Znak wodny

Banknot zmodernizowany

- ▶ Pole znaku wodnego nie jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Jednotonowy jasny (filigran) – cyfrowe oznaczenie nominału „50”.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Pole znaku wodnego jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Nie ma filigranu.

Nitka zabezpieczająca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Podczas oglądania banknotu pod światło widać nitkę zabezpieczającą z mikrotekstem zawierającą cyfrowe oznaczenie nominału „50” i skrót „ZŁ”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.
- ▶ Krój liter mikrotekstu został zmodyfikowany.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Podczas oglądania banknotu pod światło widać nitkę zabezpieczającą z mikrotekstem zawierającą cyfrowe oznaczenie nominału „50” i skrót „ZŁ”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.

POPATRZ

Recto-Verso

Banknot zmodernizowany

- ▶ Elementy szaty graficznej oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz – koronę w owalu.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Korony w owalach otoczone nominałami na obu stronach banknotu oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz.

PRZECHYL

Efekt kątowy

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ W zależności od kąta patrzenia widać cyfrowe oznaczenie nominału „50” lub koronę w owalu.

Farba zmienna optycznie

W banknocie o nominale 50 zł przy zmianie kąta patrzenia stylizowana litera „K” w koronie zmienia barwę:

- ▶ W banknocie zmodernizowanym – z zielonej na niebieską.
- ▶ W banknocie sprzed modernizacji – z różowo-fioletowej na oliwkowo-zieloną.

Farba metalizowana

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Farba metalizowana (kolor szary i jasnoniebieski) umieszczona jest na stronie przedniej w dolnym pasie z prawej strony portretu władcy.

Na banknocie zmodernizowanym farby metalizowanej nie zastosowano.

SPRAWDŹ

Mikrodruki

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, cyfrowe oznaczenie nominału z prawej strony portretu władcy.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI” (mniejszą czcionką).

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, cyfrowe oznaczenie nominału z prawej strony portretu władcy.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI”.

SPRAWDŹ

Zabezpieczenia utajone

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „50” i skrótem „ZŁ” położony z lewej strony portretu.
- ▶ Numeracja banknotu z prawej strony portretu.
- ▶ Dolny pas z prawej strony portretu.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Zabezpieczenie nie zostało zmodernizowane.
- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „50” i skrótem „ZŁ” położony w lewym górnym rogu banknotu.
- ▶ Numeracja banknotu.
- ▶ Elementy wydrukowane farbą metalizowaną.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

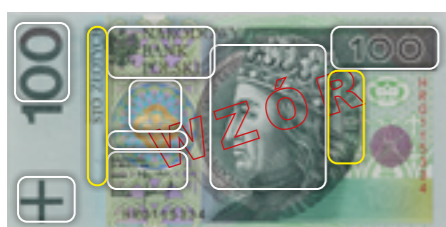
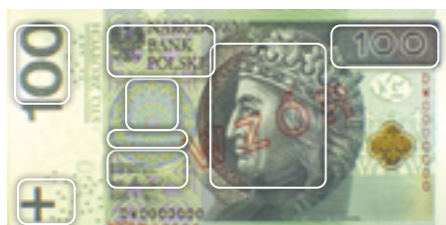
Banknot o nominale 100 złotych

Na banknocie o nominale 100 złotych umieszczono portret króla Władysława II Jagiełły. W tle, po jego obu stronach, znajdują się stylizowane elementy ornamentyki gotyckiej.

Stronę odwrotną zdobi Orzeł Biały na tarczy herbowej z nagrobka króla. Poniżej tarczy umieszczono hełm, płaszcz krzyżacki oraz dwa miecze nawiązujące do zwycięskiej bitwy pod Grunwaldem w 1410 roku. Z lewej strony tarczy widnieje zarys zamku krzyżackiego w Malborku.

DOTKNIJ

Elementy wyczuwalne w dotyku

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Portret władcy.
- ▶ Podpisy Prezesa oraz Głównego Skarbnika NBP.
- ▶ Godło Rzeczypospolitej Polskiej.
- ▶ Napis „WARSZAWA” i data emisji.
- ▶ Oznaczenie dla niewidomych (pomniejszone w banknocie zmodernizowanym).
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Górny pas z prawej strony portretu.

Dodatkowo na banknocie sprzed modernizacji

- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Ozdobny element z prawej strony portretu.

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Główny element szaty graficznej.
- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Klauzula prawna.
- ▶ Pas u dołu banknotu.

Znak wodny

Banknot zmodernizowany

- ▶ Pole znaku wodnego nie jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Jednotonowy jasny (filigran) – cyfrowe oznaczenie nominału „100”.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Pole znaku wodnego jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Nie ma filigranu.

Nitka zabezpieczająca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Nitka zabezpieczająca z mikrotekstem zawierająca cyfrowe oznaczenie nominału „100” i skrót „ZŁ”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.
- ▶ Krój liter mikrotekstu został zmodyfikowany.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Podczas oglądania banknotu pod światło widać nitkę zabezpieczającą z mikrotekstem zawierającą cyfrowe oznaczenie nominału „100” i skrót „ZŁ”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.

POPATRZ

Recto-Verso

Banknot zmodernizowany

- ▶ Elementy szaty graficznej oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz – koronę w owalu.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Korony w owalach otoczone nominałami na obu stronach banknotu, oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz.

Złota folia metaliczna

Tylko banknot sprzed modernizacji

- ▶ Rozeta znajdująca się na przedniej stronie z lewej strony portretu została wydrukowana złotą folią metaliczną.

PRZECHYL

Efekt kątowy

Banknot zmodernizowany

- ▶ Z lewej strony portretu władcy zastosowano dodatkowy efekt kątowy.
- ▶ W zależności od kąta patrzenia widać cyfrowe oznaczenie nominału „100” lub koronę w owalu.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ W zależności od kąta patrzenia z prawej strony portretu władcy widać cyfrowe oznaczenie nominału „100” lub koronę.

Farba metalizowana

Tylko banknot sprzed modernizacji

- ▶ Rozeta znajdująca się na przedniej stronie z lewej strony portretu została wykonana ze złotej folii metalicznej.

Farba zmienna optycznie

Banknot zmodernizowany

- ▶ Wraz ze zmianą kąta patrzenia ozdobna rozeta płynnie zmienia barwę ze złotej na zieloną.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Wraz ze zmianą kąta patrzenia ozdobna rozeta płynnie zmienia barwę z różowo-fioletowej na oliwkowo-zieloną.

SPRAWDŹ

Mikrodruki

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, cyfrowe oznaczenie nominału z prawej strony portretu władcy.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI” (mniejszą czcionką).

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA” cyfrowe oznaczenie nominału z prawej strony portretu władcy.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI”.

SPRAWDŹ

Zabezpieczenia utajone

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „100” i skrótem „ZŁ” położony z lewej strony portretu
- ▶ Numeracja banknotu z prawej strony portretu.
- ▶ Dolny pas z prawej strony portretu władcy.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Zabezpieczenie nie zostało zmodernizowane.
- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „100” i skrótem „ZŁ” położony w lewym górnym rogu banknotu.
- ▶ Numeracja banknotu.
- ▶ Dolny pas z prawej strony portretu wydrukowany farbą metalizowaną.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Banknot o nominale 200 złotych

Na banknocie o nominale 200 złotych umieszczono portret króla Zygmunta I Starego.

Na stronie odwrotnej znajduje się wizerunek orła przeplecionego literą „S” w sześcioboku z Kaplicy Zygmuntowskiej katedry na Wawelu, w tle wizerunku orła – fragment dziedzińca arkadowego zamku na Wawelu.

DOTKNIJ

Elementy wyczuwalne w dotyku

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

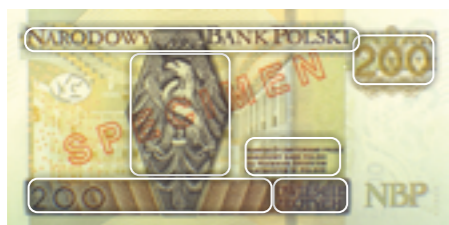
- ▶ Portret władcy.
- ▶ Podpisy Prezesa oraz Głównego Skarbnika NBP.
- ▶ Godło Rzeczypospolitej Polskiej.
- ▶ Napis „WARSZAWA” i data emisji.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Górny pas z prawej strony portretu.

Na banknocie zmodernizowanym

- ▶ Oznaczenie dla osób niewidomych w postaci układu linii na krótszych krawędziach banknotu.

Dodatkowo na banknocie sprzed modernizacji

- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Ozdobny element z prawej strony portretu.

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Główny element szaty graficznej.
- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Klauzula prawna.
- ▶ Pas u dołu banknotu.

Znak wodny

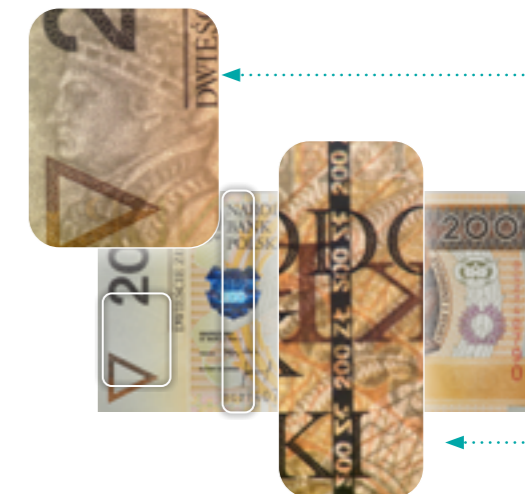
Banknot zmodernizowany

- ▶ Pole znaku wodnego nie jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Jednotonowy znak wodny (filigran) – cyfrowe oznaczenie nominału „200”.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Pole znaku wodnego jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.

Nitka zabezpieczająca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Podczas oglądania banknotu pod światło widać pionową, ciemną linię z cyfrowym oznaczeniem nominału „200” i „200 Zł”.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Podczas oglądania banknotu pod światło widać nitkę zabezpieczającą z mikrotekstem zawierającą cyfrowe oznaczenie nominału „200” i skrót „Zł”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.

POPATRZ

Recto-Verso

Banknot zmodernizowany

- ▶ Elementy szaty graficznej oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz – koronę w owalu.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Korony w owalach otoczone nominałami na obu stronach banknotu, oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz.

PRZECHYL

Efekt kątowy

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Na stronie przedniej w prawej dolnej części na wydźwignionej płaszczyźnie w zależności od kąta patrzenia widać cyfrowe oznaczenie nominału „200” lub koronę w owalu.

Zmodernizowany banknot o nominale 200 zł nie posiada efektu kąтового.

Farba opalizująca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Opalizujący ornament w kolorze złotym w zależności od kąta patrzenia jest widoczny lub prawie niedostrzegalny.

Zabezpieczenie nie występuje na banknotach sprzed modernizacji.

Farba zmienna optycznie

Banknot zmodernizowany

- ▶ Przy zmianie kąta patrzenia tarcza znajdująca się po prawej stronie portretu zmienia barwę ze złotej na zieloną, a wzór szachownicy porusza się w płaszczyznach pionowej i poziomej.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Wraz ze zmianą kąta patrzenia wieniec laurowy umieszczony po prawej stronie portretu zmienia barwę z różowo-fioletowej na oliwkowo-zieloną.

PRZECHYL

Nitka zabezpieczająca (okienkowa)

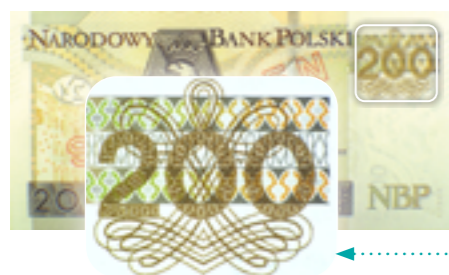
Banknot zmodernizowany

Fragmety nitki zabezpieczającej są widoczne na powierzchni strony przedniej. Podczas poruszania banknotem widoczna jest płynna zmiana barwy ze złotej na zieloną, a wzór szachownicy porusza się w płaszczyznach poziomej i pionowej.

Folia metalizowana

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Na stronie przedniej na dolnym pasie z prawej strony portretu władcy znajduje się element wydrukowany farbą metalizowaną, której metaliczny połysk widoczny jest przy poruszaniu banknotem.

Złota farba

Banknot zmodernizowany

- ▶ Na odwrotnej stronie banknotu farbą w kolorze złotym są wydrukowane cyfrowe oznaczenie nominału „200” oraz ozdobny wzór pod nominałem.

Hologram

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Na stronie przedniej z lewej strony portretu władcy widoczny jest hologram w kształcie renesansowego kartusza, na którym w zależności od kąta patrzenia widać: duży napis „NBP 200” otoczony wieńcem oraz powtarzające się małe napisy „NBP 200”.

SPRAWDŹ

Mikrodruki

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, cyfrowe oznaczenie nominału z prawej strony portretu władcy.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI” (mniejszą czcionką).

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA” cyfrowe oznaczenie nominału z prawej strony portretu władcy.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI”.

SPRAWDŹ

Zabezpieczenia utajone

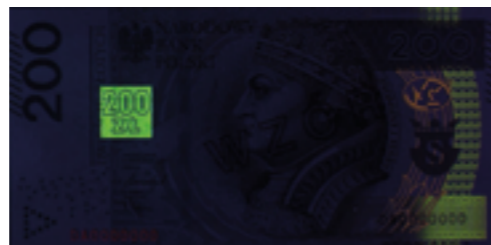
Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „200” i skrótem „Zł” położony z lewej strony portretu.
- ▶ Numeracja banknotu z lewej strony portretu władcy.
- ▶ Dolny pas z prawej strony portretu władcy.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Zabezpieczenie nie zostało zmodernizowane.
- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Banknot sprzed modernizacji

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „200” i skrótem „Zł” położony w lewym górnym rogu banknotu.
- ▶ Numeracja banknotu.
- ▶ Dolny pas z prawej strony portretu wydrukowany farbą metalizowaną.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Banknot o nominale 500 złotych

Na banknocie o wartości nominalnej 500 zł znajduje się Portret króla Jana III Sobieskiego. Na odwrotnej stronie znajduje się orzeł w koronie oraz pałac w Wilanowie.

DOTKNIJ

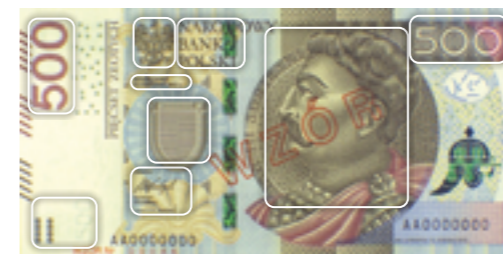
Elementy wyczuwalne w dotyku

Na przedniej stronie

- ▶ Portret władcy.
- ▶ Podpisy Prezesa oraz Głównego Skarbnika NBP.
- ▶ Godło Rzeczypospolitej Polskiej.
- ▶ Napis „WARSZAWA” i data emisji.
- ▶ Wizerunek tarczy herbowej.
- ▶ Oznaczenie dla niewidomych w postaci dwóch pionowych linii złożonych z drobnych kwadratów oraz układu linii na krótszych krawędziach banknotu.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Górny pas z prawej strony portretu.

Na stronie odwrotnej

- ▶ Główny element szaty graficznej.
- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Klauzula prawna.
- ▶ Pas u dołu banknotu.

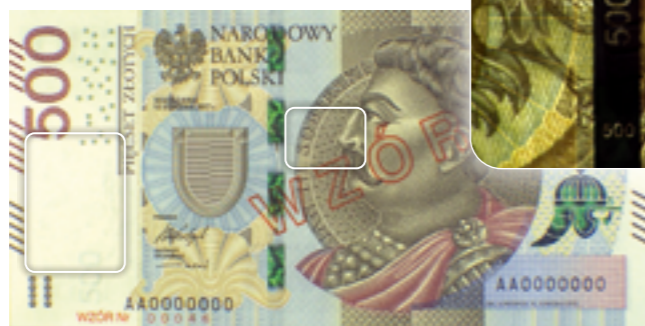

POPATRZ

Znak wodny

- ▶ Pole znaku wodnego nie jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Jednotonowy jasny (filigran) – cyfrowe oznaczenie nominału „500”.

Nitka zabezpieczająca

- ▶ Podczas oglądania banknotu pod światło widać pionową, ciemną linię z cyfrowym oznaczeniem nominału „500” i „500 zł”.

Recto-Verso

- ▶ Elementy szaty graficznej znajdujące się na obu stronach banknotu, oglądane w świetle przechodzącym, uzupełniają się i tworzą pełny obraz - koronę w owalu.

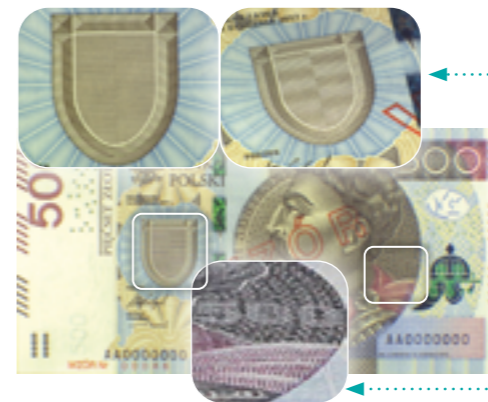
PRZECHYL

Efekt kątowy

Na banknocie w zależności od kąta patrzenia:

- ▶ W prawej części portretu władcy cyfrowe oznaczenie nominału „500” zmienia się z jasnego na ciemne.
- ▶ Po lewej stronie portretu w tarczy herbowej widoczne są prostokątne pola.

Farba opalizująca

- ▶ Na odwrotnej stronie banknotu znajduje się ornament wydrukowany farbą opalizującą w kolorze złotym. W zależności od kąta patrzenia ornament jest widoczny lub prawie niedostrzegalny.

Farba zmienna optycznie

- ▶ Wraz ze zmianą kąta patrzenia ozdobny element graficzny z prawej strony portretu (szyszak husarski) płynnie zmienia barwę z zielonej na niebieską, a umieszczony na nim wzór falistej linii sprawia wrażenie ruchomego w płaszczyźnie pionowej.

Nitka zabezpieczająca (okienkowa)

- ▶ Fragmenty nitki zabezpieczającej są widoczne na powierzchni strony przedniej. Podczas poruszania banknotem widoczne są:
  - płynna zmiana barwy z zielonej na niebieską,
  - płynnie przesuwały się wzór złożony z dwóch przeplatających się wstęg.

SPRAWDŹ

Mikrodruki

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „NBP 500” i „NBP 500 ZŁ”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „500”.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorytnicze – „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe – „NARODOWY BANK POLSKI”, „NBP 500 NARODOWY BANK POLSKI”.

Zabezpieczenia utajone

Na przedniej stronie:

W świetle ultrafioletowym:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „500” i skrótem „ZŁ” z lewej strony portretu.
- ▶ Numeracja banknotu z lewej strony portretu.
- ▶ Górny pas z prawej strony portretu władcy.
- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

Więcej informacji na temat zabezpieczeń polskich banknotów znajdziesz na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego

www.nbp.pl/bezpiecznpieniadze

